

OVERLEGCOMMISSIE

GELUIDSHINDER IN DE STAD

INFORMATIEFICHE

3.5.4. Geluidshinder en gebouwen

Bijdrage van urban.brussels

De bevoegdheden van Urban

urban.brussels is een bestuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat de gewestelijke ruimtelijke ontwikkeling ondersteunt op het vlak van stedenbouw, cultureel-, roerend-, en onroerend erfgoed en het beheer van de operationele programma's voor stedelijke herwaardering.

De Directie stedenbouw heeft als doel bij te dragen aan de verbetering van de leefbaarheid in de stad aan de hand van instrumenten voor de uitvoering van het stedenbouwkundig beleid, in het bijzonder door bij de beoordeling van projecten met alle aspecten van de stad rekening te houden. De juridische instrumenten zijn geregeld in het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO) (<http://stedenbouw.irisnet.be/>).

De opdrachten van de directie Stedenbouw houden in: de onderzoeksprocedure van **stedenbouwkundige vergunningen**, stedenbouwkundige attesten of verkavelingsattesten, het beheer van milieueffectenstudies, de gewestelijke projectvergaderingen, het beheer van stedenbouwkundige lasten en de opvolging van stedenbouwkundige verordeningen.

De gemachtigde ambtenaar van de gewestelijke overheidsdienst speelt een belangrijke rol in het onderzoek van stedenbouwkundige vergunningen. In de hoedanigheid van vergunningverlenende overheid geeft hij gewestelijke vergunningen af (openbare aanvragers, projecten van openbaar nut, projecten onderworpen aan een milieueffectenstudie, projecten aan gevrijwaarde gebouwen, ...) en komt hij tussen in de stedenbouwkundige vergunningsaanvragen behandeld door de gemeenten.

De analyse van het dossier

De overheid waarbij een project werd ingediend, onderzoekt of het project conform is aan de stedenbouwkundige wetgeving, of wegen voldoende zijn uitgerust en wat de impact van het project op de goede plaatselijke aanleg en op het milieu is. Bij het onderzoek van projecten past de overheid een aantal analysecriteria toe, zodat een beslissing genomen kan worden. Hierbij moeten alle aspecten tegen elkaar worden afgewogen.

Er zijn heel wat criteria die moeten worden afgetoetst, zoals blijkt uit artikel 2 en 3 van het BWRO. Artikel 2 luidt namelijk: "*De ontwikkeling van het Gewest, samen met de ordening van zijn grondgebied, wordt nagestreefd om, op een duurzame manier, tegemoet te komen aan de sociale, economische, patrimoniale en milieu- en mobiliteitsbehoeften van de gemeenschap door het kwalitatief beheer van het levenskader, door het zuinig gebruik van de bodem en zijn rijkdommen en door de instandhouding en de ontwikkeling van het cultureel, natuurlijk en landschappelijk erfgoed en door een verbetering van de energie-prestatie van de gebouwen en van de mobiliteit.*"

De lopende hervorming van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening (GSV) (eerste lezing goedgekeurd door de Gewestregering in 11/2022) beoogt de integratie van milieukwesties, in het bijzonder lawaai, in een stedelijke omgeving. De concrete toepassing hiervan in de procedure van aanvragen voor stedenbouwkundige vergunningen wordt hieronder gedeeltelijk opgesomd.

Betreffende geluidshinder in een stedelijke omgeving

Over het algemeen wordt bij het onderzoek van vergunningsaanvragen rekening gehouden met de impact van geluid. Afhankelijk of de aanvraag onderworpen is aan een effectenbeoordeling, gebeurt dit empirisch of aan de hand van een grondige analyse (effectenrapport of -studie).

In effectenstudies worden alle gevolgen van projecten onder de loep genomen: de impact van de bestaande geluidsomgeving op het project, de impact van het project op de bestaande omgeving en ook de impact op het project zelf. Op grond van de kenmerken van het project, de bestemmingen die aan een project verbonden zijn, hun ligging, het verkeer dat wordt teweeggebracht, de ingedeelde inrichtingen enz. gaat de verantwoordelijke voor de effectenstudie na wat de gevolgen zijn van geluidshinder. Hij doet eventueel aanbevelingen om de situatie te verbeteren (bv.: verbetering van de geluidsisolatie, herlokalisering van gevoelige functies, wijziging van de oriëntatie van woningen). Jaarlijks wordt er voor zo'n tiental projecten een effectenstudie gedaan, maar de ervaring leert dat geluidsoverlast in steeds meer dossiers wordt onderzocht, onder meer in het kader van:

- voor projecten aangaande de inrichting van de openbare ruimte: de inrichting van de openbare ruimte moet gericht zijn op het bieden van een optimaal akoestisch- en trillingscomfort aan alle gebruikers en bewoners. Dit houdt in dat er rekening gehouden moet worden met de plaatsing van de toestellen (speelplaatsen, sportvoorzieningen, enz.) en de gebruikte materialen;
- specifiek voor wegen: het wegdek moet gekozen worden in functie van het type verkeer en de snelheid van de voertuigen (modulair – klinkers/kasseien of monolithisch – asfalt-beton. Andere criteria die een invloed hebben op de keuze van het wegdek zijn het erfgoed en landschapskarakter, veiligheid, de hiërarchie van de wegen in het GoodMove-plan, het hitte-eilandeffect van donker asfalt, reparatiegemak, enz.;
- sSpeelplaatsen van scholen zullen minder verhard worden en zullen voorzien worden van geluidsabsorberende materialen.;
- voor horecaterrassen is de mogelijkheid minder groot om ze te regelen met een stedenbouwkundige vergunning aangezien Stedenbouw de openingstijden niet kan beheren en er enkel een vergunning nodig is voor vaste installaties (bv.: een vloer) en niet voor het meubilair;
- voor gebouwen: het naleven van geluidsnormen in de bouw wordt heden niet door Stedenbouw beheerd, aangezien dit buiten het bereik van de stedenbouwkundige wetgeving valt. De samenstelling van materialen die voor muren worden gebruikt, hoeft niet in de stedenbouwkundige vergunningen te worden vermeld. De juiste plaatsing wordt evenmin gecontroleerd tijdens de bouwwerkzaamheden, in tegenstelling tot EPB-gerelateerde werken. Bij bouw- of verbouwprojecten wordt niettemin rekening gehouden met het luidruchtige karakter van het omgevingskader. Zo worden doorlopende woningen aanbevolen, zodat de bewoners over een "rustige gevel" beschikken. Desgevallend worden loggia's aangeraden (dit zijn inpandige terrassen die kunnen worden afgesloten, zoals een wintertuin).

In het ontwerp van de GSV zal worden opgelegd dat elk nieuw bouwwerk met een brutovloeroppervlakte van meer dan 1000 m² dat geheel of gedeeltelijk wordt bestemd voor huisvesting en/of kantoren een stille gevel heeft als het gelegen is in een zone waar de akoestische sfeer (Lden) groter is dan 65 dB. Elke wooneenheid (ongeacht haar functie) zal op zo'n manier

ontworpen moeten worden zodat de verspreiding van geluid tussen deze wooneenheid en de naastliggende wooneenheden en de buitenwereld wordt beperkt en het geluidcomfort in de woning wordt verzekerd, in het bijzonder in de bewoonbare lokalen.

Een energetische renovatie biedt de gelegenheid om ook geluidsisolerende maatregelen te nemen. De ventilatie van gebouwen hangt samen met een goede thermische isolatie en zorgt ervoor dat kan worden geregeld wanneer ramen al dan niet worden geopend.

Het plan quiet.brussels

Dit plan is weinig bekend bij de beheerders van stedenbouwkundige dossiers. Daarenboven zijn de beheerders niet voldoende opgeleid om rekening te houden met dit aspect.

Wat beter zou kunnen: het opnemen van geluidsbelastingskaarten in het BruGIS-systeem, dat wordt gebruikt voor het onderzoek van stedenbouwkundige vergunningen https://stedenbouw.irisnet.be/cartografie?set_language=nl. Het zoeken/ontwikkelen van oplossingen om de geluidshinder van luidruchtige maar essentiële activiteiten in een stedelijke omgeving te verminderen (school- en sportvoorzieningen, productieactiviteiten...): oplossingen op het vlak van de gebruikte materialen (binnen en buiten), de inrichting van lokalen en ruimten enz. De opdrachtgever moet in de ontwerpfasen aandacht besteden aan geluidshinder, maar de overheidsdienst zou in staat moeten zijn om de risico's en uitdagingen van het project op het gebied van de verspreiding van geluidsoverlast te beoordelen. Het zou een idee kunnen zijn om richtlijnen voor dit soort activiteiten vast te leggen.